

Konstitutionsutskottet

Ink 2008 -12- 17

Dnr 050-1029-2008/09

Stockholm 2008-12-17

**Begäran om granskning av regeringens hantering
av stödpaketet till fordonsindustrin.**

Den svenska fordonsindustrin är i kris. Branschen behöver rannsaka sig själv och göra stora omprövningar för att kunna hitta möjligheterna att överleva. Samtidigt är det flera faktorer som förvärrar och försvårar situationen. Läget är mycket känsligt. Detta borde ge anledning till en försiktighet i uttalanden och ett kraftfullt agerande från regeringens sida. I stället ser vi precis motsatsen.

Det här är några typiska uttalanden från näringsminister Maud Olofsson

*"Det är klart att jag är orolig, för de (Volvo och Saab) ligger inte i fas med vad marknaden efterfrågar"*¹

*"...inte ens svenskar väljer Volvo och Saab"*²

Näringsministern gör sig här skyldig till direkta felaktigheter. Dels gör hon en marknadsanalys som helt saknar faktamässig underbyggand, dels är det inte sanning att svenskar inte väljer Volvo och Saab. De bilmärkena är de som säljs mest i Sverige.

Fordonsindustrins betydelse för svenskt näringsliv kan inte överskattas. Många mindre företag är direkt beroende av att kunna leverera till Volvo och Saab. Det vilar därför ett speciellt ansvar för hur den ansvarige ministern uttalar sig i dessa frågor.

Uttalandena görs om en svensk industri i kris, där 10 000-tals jobb står på spel och där varje ord borde vägts på guldvåg. I stället görs uttalanden av felaktig och närmast hånfull karaktär mot den svenska fordonsindustrin. I hur hög grad regeringens uttalanden sänkt värdet på företagen och försvårat möjligheterna att skapa långsiktig ekonomisk stabilitet för dem kan man bara spekulera i.

Den 11 december presenterade regeringen sitt krispaket för fordonsindustrin. I sin proposition (2008/09:95) presenteras ett antal förslag som ska "säkerställa" att svensk fordonsindustri förblir "världsledande". Ställ detta mot de uttalanden som citeras ovan och kontrasten blir både slående och skrämmande.

¹ Dagens Industri 24/11 2008

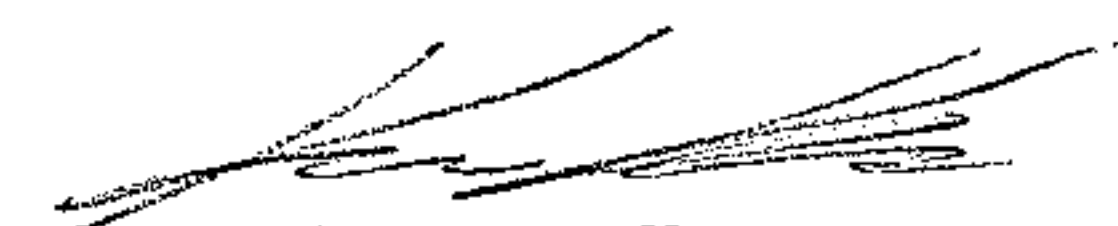
² Expressen 5/12 2008

Den tyngsta delen av planen är en statlig kreditgaranti för upptagande av lån i Europeiska investeringsbanken om sammanlagt upp till 20 miljarder. Utsikten för att staten ska behöva använda sig av garantin är emellertid mycket liten, då den Europeiska investeringsbankens sammanlagda lån för detta ändamål är 40 miljarder. Detta för hela EU:s bilindustri. Tyngdpunkten i EU:s bilindustri ligger i Frankrike och Tyskland. Även Spanien, Italien och Tjeckien har stor tillverkning. Scenariot där hälften av EU:s stöd till den europeiska bilindustrin skulle hamna i Sverige är helt osannolikt. Om detta skriver regeringen ingenting i sin proposition.

I stället ges i propositionen och i de kommentarer regeringsföreträdare lämnat till den ett intryck av att lånen i princip skulle kunna upptas så snart regeringen lämnat sin garanti. Med de begränsade ramar som Europeiska investeringsbanken har blir merparten av garantin endast en möjlighet att någon gång i framtiden ge möjligheter för svensk fordonsindustri att låna där andra säkerheter saknas. Propositionen är i denna del så dåligt underbyggd att den närmast kan betraktas som vilseledande.

Regeringen har nu i ett antal propositioner under hösten föreslagit olika åtgärder för att hantera finanskrisen och nu fordonskrisen. De förslag som regeringen ställt har i många fall inneburit bemyndiganden för regeringen att använda extremt stora belopp för att snabbt kunna vidta åtgärder mot krisen. Dessa bemyndiganden har inte varit föremål för en samlad budgetbehandling, varför den statsbudget som riksdagen snart ska anta inte innehåller en sann bild av vilka åtaganden och garantier staten ingått. Propositionen om krispaketet för fordonsindustrin innehåller åtta rader om vilka ekonomiska konsekvenser just det paketet kan få för statens ekonomiska läge. Men det saknas en samlad bild av de åtaganden regeringen föreslagit för riksdagen sedan budgetpropositionen presenterades. Den enda beredning som förekommit av just denna proposition är att regeringen "inhämtat synpunkter från Riksgäldskontoret". Motionstiden är dessutom satt till 2 (två) dagar vilket i princip omöjliggör för riksdagen att kunna ta ställning till risken i de ekonomiska åtaganden som regeringen föreslår. Mot bakgrund av regeringsformens bestämmelser om riksdagens budgetansvar menar jag att regeringens proposition inte uppfyller de krav på en samlad budgetbedömning av statens ekonomiska läge och ekonomiska åtaganden som man kan förvänta sig.

Jag vill därför, mot bakgrund av detta, att konstitutionsutskottet granskar om regeringens hantering av stödpaketet till fordonsindustrin uppfyller kraven på beredning i regeringsformen och om det följer regeringsformens bestämmelser om finansmakten (RF 9 kap.).

Hans Hoff